

Motto: "Este interzis să interzici / Libertatea începe printr-o interdicție, aceea de a nu dăuna libertății altuia!"

Aforism preluat din revista "Uni... veritas" a studenților de la Universitatea "Petrol - Gaze" din Ploiești, România

Conferințe internaționale

"Controlul (gestiunea) calității în industria alimentară"

Sub genericul indicat în titlul acestui articol a decurs conferința internațională francofonă la UTM între 12 - 14 mai a.c. Organizatori: Agenția Universitară a Francofoniei (AUF), Universitatea Tehnică din Moldova, Uniunea Oenologilor din Moldova.

Conferința a fost patronată de d-nii **Vasile Tarlev**, prim-ministru al RM; **Michelle Gendreau-Massalout**, rector al AUF; **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician al AȘM.

La deschiderea forului au mai participat: dl **Roger Maniere**, director al Biroului AUF pentru Europa Centrală și de Răsărit; dl **Boukroune Khalef** - AUF, Paris; dl **Boudrant Joseph**, președintele Comitetului de rețea pentru industria alimentară în cadrul AUF, profesor la Institutul Național Politehnic din Nancy, Franța; dl **Boris Găină**, secretar științific al AȘRM; dl **Jacquot Olivier**, consilier cultural la Ambasada Franței în RM.

Conferința (denumită și seminar) internațională de la Chișinău ar fi a treia într-un rând de alte asemenea pe glob privind gestiunea calității alimentelor: după Maroc și Camerun. Precum se vede, asemenea conferințe-seminare formează o anumită rețea, astfel ca ele să analizeze caracterul alimentației în diferite zone ale mapamondului, fapt conceput de altfel și de FAO - Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură.

Conferința a întrunit specialiști notorii din diferite universități, fie specializate total, fie că au facultăți de profil alimentar sau agricol, precum și din instituții de cercetări sau din producție, iar țările reprezentate au fost R. Moldova, România, Rusia, Ucraina, Bulgaria, Franța, Belgia, Canada, Maroc, Camerun, Congo-Brazzavill.

În cele două zile de dezbateri au fost atacate mai multe aspecte în acest domeniu vital: gestiunea calității în industria alimentară; metode moderne de analiză a alimentelor; chimie alimentară; alimente funcționale și aditivi; biotehnologie; tehnologie alimentară / filiere didactice; procese și aparate în industria alimentară; ambalarea și condiționarea produselor alimentare; optimizarea tehnico-economică în industria alimentară.

Limbile de lucru ale conferinței au fost româna și franceza.

Este de menționat în mod special efortul depus de Departamentul Cooperării Internaționale al UTM, de decanatul FTMA, de conducerea Filierei Francofone „Tehnologii alimentare” din cadrul FTMA și în particular de dl **Jorj Ciumac**, conf. dr., la organizarea unei asemenea conferințe de anvergură.

În cuvântul de deschidere a plenului conferinței dl **Ion Bostan**, rectorul UTM, a menționat în context că activitatea de cooperare internațională a Universității Tehnice din Moldova în cadrul Francofoniei a făcut deja tradiție, mărturisind ralierea noastră la valorile culturale și științifice francofone și europene.

Calitatea de membru al AUF oferă UTM posibilitatea de a se manifesta și a colabora în plan academic și științific pe plan internațional. O realizare importantă în acest sens reprezintă înființarea la UTM cu sprijinul AUF a două filiere francofone - „Tehnologii alimentare” și „Informatica”. Filierele francofone ale UTM, unde își fac studiile în limba franceză 200 de studenți și activează peste 60 de profesori, îmbină pregătirea inginerască a tinerilor cu cea lingvistică și culturală, fapt ce înlesnește plasarea absolvenților în câmpul muncii și are un impact favorabil asupra dezvoltării întreprinderilor în care lucrează acești tineri. Pe parcursul anilor de învățământ și studenții, și profesorii de la filiere au posibilitatea de a trece anumite stagii în țări de expresie francofonă.

Rectorul UTM și-a exprimat gratitudinea față de activitatea AUF întru sprijinul acordat, sperând ca și pe viitor UTM să fructifice relațiile acestea benefice de colaborare.

La conferință a susținut o comunicare dl **Vasile Tarlev**, prim-ministru al Republicii Moldova. Publicăm în continuare extrase din textul comunicării.

Doamnelor și domnilor, onorată asistență!

Este o onoare pentru mine și îmi face o deosebită plăcere să fiu aici, cu Dumneavoastră, și să adresez un mesaj de salut din partea Guvernului participanților la Conferința Internațională Francofonă „Controlul calității în industria alimentară”, organizată de Agenția Universitară a Francofoniei, Universitatea Tehnică din Moldova și Uniunea Oenologilor din Moldova.

Ținând cont de importanța pe care o are subiectul pus în discuție pentru dezvoltarea societății contemporane, Guvernul

Asigurarea calității și a inofensivității produselor alimentare destinate consumului uman constituie una dintre prioritățile statului nostru. Conducerea țării, în comun cu organele de supraveghere și control, agenții economice interesați depun toate eforturile pentru a îmbunătăți calitatea și inofensivitatea produselor alimentare și a promova exportul.

În acest scop sunt elaborate sau adaptate acte normative în domeniul produselor alimentare, armonizate cu recomandările organismelor internaționale competente, precum ar fi Comisia Codex Alimentarius, la care a aderat și Republica

calitate ISO. Unele dintre ele au implementat și sistemul de control al pericolelor în puncte critice de control.

Controlul și supravegherea de stat a calității și a inofensivității produselor alimentare sunt efectuate de către Serviciul sanitar-epidemiologic de Stat, Serviciul Veterinar de Stat, Departamentul Standardizare și Metrologie, conform competențelor stabilite de legislația în vigoare.

Ținem să menționăm că în conformitate cu rezultatele supravegherii efectuate în ultimii ani ponderea probelor de produse alimentare cu conținut supralimită de elemente toxice, reziduuri de pesticide, micotoxine este sub 1,0%. În același timp,

Moldovei salută convocarea unei asemenea conferințe cu o participare atât de largă a savanților ce reprezintă instituții cu renume mondial (din Franța, Belgia, Bulgaria, Canada, Camerun, Maroc, România, Rusia, Ucraina și Moldova).

Consider că desfășurarea acestei conferințe în Moldova este o apreciere atât a importanței ce se acordă problemei securității alimentare în țara noastră, cât și performanțelor atinse de știința și practica autohtonă în acest domeniu.

Desfășurarea acestei conferințe în cadrul Universității Tehnice a Moldovei, unica instituție de învățământ tehnic superior universitar din Moldova, care înglobează și reprezintă practic toate domeniile tehnice ale economiei și limbile moderne aplicate, denotă înalta apreciere internațională, de care se bucură această universitate.

Pe parcursul celor 40 de ani de activitate Universitatea Tehnică a Moldovei a adus o contribuție fundamentală la constituirea intelectualității tehnice autohtone. Grație eforturilor depuse de corpul ingineresc instituit la Universitatea Tehnică a Moldovei, au fost create și dezvoltate importante ramuri ale economiei naționale: radio- și microelectronica, construcția de mașini și energetica, industria alimentară, industria construcțiilor, urbanistica și arhitectura.

Moldova. Actele normative sunt, de asemenea, armonizate și cu legislația în vigoare a Uniunii Europene. Recent a fost adoptată Legea privind produsele alimentare, având ca obiectiv protecția vieții și sănătății omului în raport cu produsele alimentare, protecția intereselor consumatorilor contra practicilor frauduloase și înșelătoare, asigurarea practicilor echitabile în comerțul alimentar.

În ultimii ani au mai fost aprobate și se implementează acte normative armonizate în domeniul folosirii aditivilor alimentari, etichetării produselor alimentare, reglementării calității produselor vinicole, protecției intereselor consumatorilor și altele.

Industria alimentară din Republica Moldova constă din întreprinderi de prelucrare a cărnii, laptei, peștelui, cerealelor, legumelor, sfeclii de zahăr, fructelor și de fabricare a unei game foarte variate de produse alimentare. Întreprinderile mari, în comparație cu cele mici și mijlocii, de regulă, sunt mai bine dotate tehnic și tehnologic, îndeplinesc condițiile de igienă, dispun de laboratoare chimice și bacteriologice și asigură un control intern adecvat al fluxului tehnologic și a produselor alimentare fabricate. Aceste întreprinderi au sisteme de control acreditate conform sistemului de

există problema contaminării cu nitrați a produselor alimentare, contaminării bacteriene, folosirii aditivilor alimentari în cantități supralimită.

O altă problemă este dotarea insuficientă a laboratoarelor organelor de control cu aparataj modern.

Printre problemele importante care necesită soluționare în scopul protecției sănătății și a vieții omului în interiorul țării sunt igienizarea condițiilor de obținere a materiei prime, în special a laptei, cărnii, igienizarea condițiilor de desfacere a produselor alimentare fabricate.

Conducerea țării a depus și va depune în continuare eforturi pentru soluționarea acestor și altor probleme existente și pentru a spori competitivitatea produselor alimentare autohtone atât pe piața internă, cât și pe cea externă.

Consider foarte importantă tematica acestei Conferințe internaționale francofone și cred că schimbul de opinii ce se va petrece în cadrul ei privind gestionarea calității în industria alimentară, elaborarea biotehnologiilor și tehnologiilor noi alimentare, precum și în domeniul optimizării tehnico-economice a industriei alimentare se va solda cu avantaje evidente pentru toate părțile participante la această conferință.

La Senat Informatizarea - la ordinea zilei

HOTARAREA

Senatului UTM din 25 mai 2004 despre informatizarea în activitățile universitare.

În baza raportului prezentat de șeful Departamentului Informatizare dr. hab. V. Perju, Senatul UTM constată următoarele.

Pe parcursul ultimilor ani s-a efectuat un volum important de lucru în domeniul informatizării activităților universitare.

1. Sunt stabilite direcțiile principale în informatizarea activităților în domeniile management universitar, instruire, activitate științifică.
2. Este elaborată arhitectura sistemului informațional de management universitar (SIMU), care unește toate subdiviziunile universitare - rectoratul, facultățile, departamentele (didactico-metodic, de investigații științifice, informatizare), direcțiile (finanțe și evidență), serviciile (personal, administrativ, medical), arhiva, biblioteca, comisia de admitere, campusul studențesc ș. a., într-un mediu informațional universitar unic. Cu scopul implementării SIMU, Departamentul Informatizare a elaborat 21 de produse de program (PP) specializate, destinate automatizării prelucrării datelor la diferite subdiviziuni universitare.
3. Procesul de instruire este informatizat la un nivel înalt din punctul de vedere al utilizării softurilor de 4 categorii: sisteme de operare, medii de dezvoltare, pachete grafice și pachete de oficiu. Din 127 de softuri utilizate, 15,7% (sau 20 de softuri) sunt elaborate de către colaboratorii UTM.
4. La UTM este acumulată o anumită experiență în domeniul tehnologiilor instruirii la distanță. Sunt elaborate cerințele tehnico-normative unice față de tehnologiile informaționale de instruire la distanță, sistemul de instruire la distanță „LMS - MD”, au trecut o testare sistemele „Cognifer”, „Phedre”, primite din Franța. Sunt create 3 centre teritoriale informatizate.
5. Este asigurat accesul electronic la informații privind investigațiile științifice. Sunt stabilite siteuri ale conferințelor, bibliotecilor electronice, organizațiilor științifice care conțin informații despre granturi, proiecte etc. În efectuarea investigațiilor științifice se utilizează 27 de PP.
6. Sunt pregătite materialele necesare pentru asistență în înregistrarea softurilor la Agenția de Stat pentru Drepturile de Autor. Materialele respective sunt afișate pe pagina Web UTM și includ „Regulamentul cu privire la înregistrarea de stat a operelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe”, lista actelor pentru înregistrare ș. a. ...
7. Se elaborează un sistem informațional științific, care va conține o bază de date despre articole, monografii, rapoarte științifice, brevete de invenții, softuri în formă de adnotări ale colaboratorilor UTM. Va fi asigurat accesul la baza de date prin Internet cu posibilitatea procurării electronice.
8. În ultimii 3 ani parcul de calculatoare al UTM s-a dublat și constituie 1011 buc. UTM dispune și de alte echipamente informatice: imprimante - 103 buc., scanere - 24 buc., plote - 12 buc. A crescut cu 1,44 ori accesul studenților și al profesorilor la calculatoare.
9. A sporit fiabilitatea rețelei informatice universitare (RIU). Au fost modificate topologiile rețelelor la facultățile FUA, FE, FTMA. Sunt schimbate prin cabluri torsodate rețelele de transfer de date în blocurile 2, 3, 5, 6 și 9 de studii. Au fost conectate prin cabluri noi externe blocurile de studii 3 și 5, 3 și 6.
10. A sporit cantitatea și calitatea serviciilor Internet. Cu scopul acesta s-a dublat fluxul serviciilor Internet, care constituie 1024 kbs; au fost divizate resursele Internet între facultăți, conform numărului de profesori, ingineri, doctoranzi, masteranzi și studenți; au fost divizate RI ale facultăților; a fost elaborat PP "Evidența și distribuția resurselor Internet"; a fost elaborat Regulamentul privind distribuția și evidența resurselor Internet la UTM, îndrumări metodice pentru administratori și utilizatori ai serviciilor de Internet.
11. Un șir de succese au fost obținute în domeniul de informatizare a bibliotecii UTM. Este creată RI bibliotecară, care include 28 de calculatoare, plasate la toate filialele bibliotecii. Este implementat pachetul integrat Q-Series, destinat automatizării serviciilor bibliotecare. A fost elaborată pagina Web a bibliotecii. La dispoziția publicului cititor sunt puse 7 posturi de lucru cu acces la bazele de date ale bibliotecii, EBSCO și VINITI.

(Continuare pag. 2)

Veteranii sunt eroi

Zilele începutului de mai ca întotdeauna și anul acesta au decurs în cunoscuta atmosferă a sărbătorii veteranilor celui de-al doilea război mondial, ca fiind cea mai vie și mai dureroasă amintire a oamenilor din mai multe țări ale lumii, precum și a veteranilor altor războaie (din Afganistan, de pildă) sau ale conflictelor armate locale, cum a fost cel de pe Nistru (1992).

60 de milioane de vieți omenești în lumea întreagă, 20 de milioane – în fosta Uniune Sovietică, inclusiv 300 de mii de cetățeni ai fostei RSS Moldovenești a înghițit balaurul de foc al acestui pojar mondial dintre anii 1941-1945. Aproape în fiecare familie, feciori și fiice, nepoți și strănepoți pomenesc cu durere pe acei tați, frați, surori, bunei, străbunei, care și-au dat viața pe câmpurile de luptă cu fascismul. Dar câți au rămas invalizi pentru totdeauna...

Anul acesta a fost reamintită a 59-a oară Ziua Victoriei asupra fascismului în acel război, Ziua lui 9 mai 1945. Pentru Republica Moldova în august va fi a 60-a aniversare a eliberării de sub ocupația fascistă în cel de-al doilea război mondial, deoarece, se știe, evenimentul s-a produs în august 1944, odată cu enorma operație militară „Iași – Chișinău”.

Și la UTM au fost cinstiți veteranii după cum e tradiția. A fost organizată o masă în sala de festivități, au rostit cuvinte calde dnii **Ion Bostan**, rector, **Petru Todos**, prim-prorector, **Ion Pocaznoi**, președintele Comitetului sindical colaboratori.

Veteranilor le-au fost înmânate garoafe roșii și câte un ajutor de 200 de lei din partea UTM.

La masă au fost servite păhărele cu cele 100 de grame de votcă, denumite „frontovîc”, adică „de front” sau „de luptă”, precum s-a obișnuit în timpul războiului. La această sărbătoare „cu lacrimi” a fost prezentă și figura emblematică a armonistului (baianistului), care era nelipsit în scurtele clipe de răgaz dintre lupte. La întâlnire figura armonistului a

fost jucată cu mult simț de către acordeonistul **Ion Boghiu**, concertmaistrul în Ansamblul de muzică și dans popular al UTM „Tineretea”. Dumnealui a creat atmosfera potrivită momentului cu vestitele melodii rusești din vremea crâncenului război, melodii cunoscute în multe țări din coaliția anti-hitleristă. Iar o atât de celebră melodie, precum

este „Katiușa”, spre sfârșitul războiului o îngânau chiar și soldații fiurerului, în disperarea pierderii războiului, care i-a transformat în carne de tun.

Din partea veteranilor a vorbit dl **I. Savcenco**, colonel în rezervă, fost lector la UTM. Dânsul a subliniat valoarea păcii, pe care noi trebuie s-o apărăm cu toată ardoarea, astfel ca tinerele generații să aibă viață cu soare.

În ziua de 9 mai la Memorialul Gloriei Ostășești o mulțime de lume a depus flori ale memoriei. O delegație din profesori ai UTM s-a aplecat cu pioșenie asupra pietrelor funerare ale eroilor.

L. L.

Seminare - UTM Sistemul de management al calității universitare

Din moment ce ne propunem a aplica mai perseverent exigențele Procesului de la Bologna, care prevede crearea, până la urmă, a unui spațiu universitar unic în toată Europa, înseamnă că trebuie să ne preocupe la modul cel mai serios, în permanență aspectele calității universitare la UTM.

Așa se face că prin buna inspirație a dlui **Petru Todos**, prim-prorector UTM, a fost organizat, nu demult, un seminar pentru decani și șefi de catedre, pentru a-l audia pe dl **Gheorghe Manole**, șef de catedră (electromecanică) la Universitatea din Craiova, România, tocmai în tema „Sistemul de management al calității universitare”.

Încă în 1992, spunea profesorul craiovean, s-a văzut că întreprinderile, fie mai mari, fie mai mici din zona Craiova, duc lipsa specia-

lă Manole a insistat pe ideea schimbării de mentalitate în universitățile noastre față de felul anterior de a gândi. Trebuie ca absolut fiecare membru al corpului didactic să fie orientat spre o nouă abordare a formulei „universitate – student”. Pe un asemenea „pat germinativ” se poate sădi „Sistemul de management al calității universitare”. Sistemul, dacă e stabilizat printr-un set de documente didactico-organizatorice, demonstrează o anumită calitate, care este menținută și repetată de la produs la produs, de la an la an, de la generație la generație.

Sigur că elaborările trebuie să le perfecteze o echipă convinsă și pregătită, care mai apoi va ține sub control continuu aplicarea sistemului (procedurii), pentru că fără un control de menținere,

spunea, pe drept, dl Manole, munca nu are rezultat.

E drept, spunea universitarul craiovean, în România există o ordonanță de guvern, potrivit căreia în universități se instituie un post de „director pentru calitate”, iar la nivel de facultate – un post de „prodecan pentru calitate”.

Unele universități au făcut uz de ordonanță, altele – nu. La Craiova însă aceste posturi au fost instituite și acum se constată că Sistemul de management al calității nu poate reuși total fără aceste posturi „la vârf” pentru calitate. **În cazul UTM, problemele de calitate, spunea dl Manole, sunt puse anume „de la vârf” – rectorat, decanate – și acest fapt promite.**

În cadrul Sistemului de management al calității universitare este necesar un șir întreg de documente, dar să nu pară acest lucru ca o birocrație dăunătoare. Prin aceste documente se asigură calitatea produselor și, respectiv, a serviciilor. Documentele sunt necesare pentru a asigura repetabilitatea proceselor, repetabilitatea unor activități, micșorarea abaterilor și o evaluare a eficacității Sistemului de management al calității.

Într-o informație ca cea de aici nu-mi pot pune scopul descrierii integrale și amănunțite a sistemului dat. Informația doar comunică subiectul, iar subiectul de calitate universitară este foarte important și e binevenit la UTM, întrucât noi vrem să aderăm la Procesul de la Bologna și cât mai repede.

L. ONEA

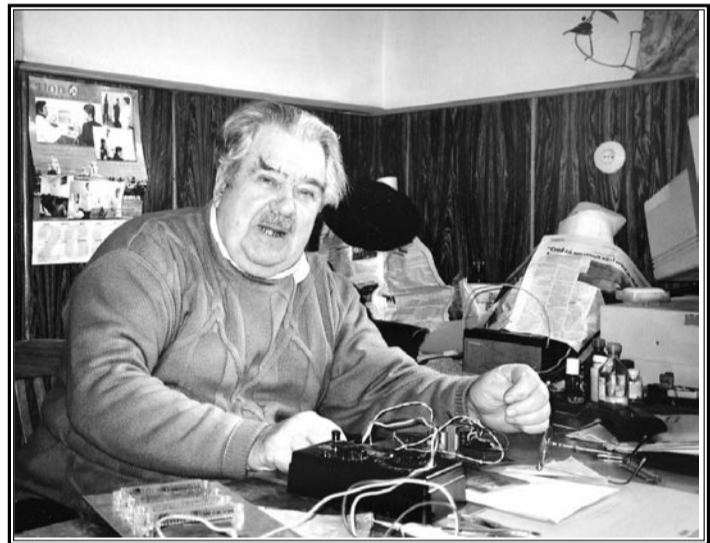
Alexandru Stanco - 40 de ani la UTM

Mi-am asumat sarcina să pun în lumină unele momente din viața dlui **Alexandru Stanco**, profesor la Catedra „Bazele teoretice ale electrotehnicii” (BTE), din 1992 – șef de laborator. Este un remarcabil practician în domeniul electrotehnicii, noi zicem un Faraday local. Orice consultație ținând de electrotehnică, noi, colaboratorii catedrei, dar și specialiștii din afara UTM, o găsim cu siguranță la dl Stanco. Dânsul și acum, la vârsta sa monumentală de 76 de ani, are o mulțime de idei electrotehnice ca în cornul belșugului, muncește cu sârguință, fără încetare, zi de zi, împărțind celor tineri bogăția sa spirital-ingenerească.

Are o biografie bogată. Originar din Cahul. A lucrat la începuturi învățător în satul Zărnești. A urmat apoi Institutul Pedagogic „Ion Creangă” din Chișinău. Fiind în armată, devine șef al stației de telefonie. După armată face cursuri de ziariștică și se înrolează în activitatea zbuciumată a profesiei la ziarul republican „Moldova Socialistă”, cum se numea publicația pe timpurile ex-URSS. Mai ajunge să lucreze în calitate de inginer la vestita uzină „Vibropribor” din Chișinău.

În 1962 reușește la un concurs pentru postul de lector superior la Facultatea de Ingineri - Tehnicienii a Universității de Stat din Moldova. Iar când această facultate, în 1964, devine constituantă a Institutului Politehnic din Chișinău, astăzi UTM, dl Alexandru Stanco rămâne cadru didactic la Catedra BTE, unde se află iată și azi în bună pace, activând deja 40 de ani.

Marele aport al dlui Stanco la statomnicirea

Catedrei BTE este crearea laboratoarelor. Datorită iscusinței acestui profesor-inginer, standurile din laboratoare se mențin în funcțiune și astăzi, deși au o vârstă prea înaintată. Grație lui catedra reușește să realizeze toate lucrările de laborator, dar în domeniul ingineresc al electrotehnicii nu e un lucru simplu așa ceva.

Experiența sa dl Alexandru Stanco o transmite cu generozitate colegilor mai tineri și deci vigoarea catedrei se menține pe linie bună.

În anul acesta, 2004, sărbătorim aniversarea a 40-a a UTM. E un prilej fericit de înălțare sufletească pentru succesele glorioasei universități la ridicarea atâtor generații de ingineri foarte necesari economiei naționale a Republicii Moldova.

În acest tezaur de cadre ingineresti se incifrează și munca depusă pe parcursul acestor 40 de ani a omului modest, dar valoros, care este profesorul-inginer Alexandru Stanco.

Arhip POTÂNG,
conf. univ., Catedra BTE, UTM

Teza de doctorat în Franța

Dl **Igor Blându**, doctorandul prin cotutelă al UTM și al Școlii Naționale Superioare de Mine din or. Saint-Etienne, Franța, fost student al UTM, a susținut cu succes în luna mai a.c. teza de doctorat în Franța. Conducători de teză: din partea UTM – dl **Dumitru Ungureanu**, prorector UTM, conf. dr. la Catedra Ecotehnie, Management Ecologic și Inginerie a Apelor „UNESCO-Cousteau”; din partea Școlii Naționale Superioare de Mine - dl **Didier Grailot**, director de cercetări științifi-

ce. Examinatori au fost: dna **Mireille Batton-Hubert**, maitre de conference, și dl Jacques Bourgois, prof. univ., ambii de la Saint-Etienne. Tema tezei: „Un instrument de asistență în diagnosticarea rețelei de apă potabilă pentru or. Chișinău, utilizând analiza spațială și temporală a disfuncționalităților hidraulice”. După cum se scrie în „Procesul-verbal de susținere”, doctorandul Igor Blându a răspuns la numeroasele întrebări puse de juriul științific într-un mod pertinent, ceea ce

demonstrează că el este stăpân pe subiectul dat.

Juriul a decis în unanimitate acordarea gradului de **doctor al universităților Jean Monnet din Saint-Etienne și al Universității Tehnice din Moldova** la specialitatea „Știință și geniu de mediu” cu mențiunea „foarte onorabil”.

Deci dl Igor Blându, fost student al UTM, actualmente funcționar la Primăria municipiului Chișinău, merită toate laudele și felicitările noastre.

Leo LEON

liștilor bine pregătiți anume în asigurarea calității producției. Facultatea (electromecanică) a reacționat atunci imediat la cererea pieței și, pregătindu-se în mod aprofundat, a adăugat un an de studii la planul didactic pentru cei ce vor să-și însușească și aspectul de „asigurare a calității producției”. În felul acesta atractivitatea facultății a sporit: la aceste cursuri adăugătoare au fost concursuri mari.

Întreprinderile angajau pe întrecute asemenea specialiști. Pentru a răspunde la cererea pieței, catedra, profesorii trebuie să aibă legături foarte strânse cu sectorul de producție, pentru care vrea să pregătească specialiști. Cunoșcând producția, profesorul își dă seama despre cerințele mereu schimbătoare cu vector spre modernizare și deci își clarifică la fiecare etapă cum poate fi îmbunătățită calitatea didactică.

Studentul. Cine este el astăzi în economia de piață? El este „clientul”. Universitatea prestează niște servicii. Deci eu, profesorul, pot și trebuie să comunic cu „clientul” – studentul, astfel ca până la urmă el să fie „mulțumit” de serviciile mele.

Grupa TPFL, anul III

Studenta Valeria Carp, monitorul grupei „Tehnologia Prelucrării Fructelor și Legumelor” (TPFL), a. III, FTMA, caracterizând colectivul de studenți pe care îl conduce, a exprimat un gând de o semnificație aparte: „Mă mândresc cu colegii pe care îi am, căci au simțul muncii cinstitute”.

Frumoase cuvinte spuse de monitor, dar să ajungi să spui „mă mândresc cu ei”, trebuie să fi fost mai înainte o muncă de conștientizare a rolului de student. Și, într-adevăr, Valeria spune că s-a lucrat și se lucrează în continuare pe plan educativ, astfel ca fiecare din cei 18 studenți să vină în fiecare zi la cursuri cu sentimentul datoriei îndeplinite: toate problemele puse de profesori să fie rezolvate, pentru că solidaritatea grupei este așezată anume pe fundamentul moral al muncii cinstitute. Or, studentul are acum la „ora studenției” datorita și față de sine, și față de părinti, și față de Patrie, în ultimă analiză, de a învăța, a-și forma cât mai solid profesia, pentru ca mâine la locul său de inginer să aducă bucurii oamenilor prin

tact permanent cu grupa, a asistat și la convorbirea pentru acest articol. Cu alte cuvinte, e un pedagog autentic, care-și poartă cu demnitate blazonul profesional, lucrează cu drag cu studențimea.

Dintre disciplinele care se predau în grupă studenții au amintit „Analize fizico-chimice”, predat de dna Larisa Zadorojnaia – obiect de bază în profesie; „Bazele conservării”, predate cu talent de dl Artur Macari. Atrage foarte mult interesul grupei și „Merceologia”, predat de dl Vladislav Reșetco, fiind cotoat de studenți cu indici foarte înalți. Grupa studiază cu interes și „Microbiologia”, predată cu mult suflet de dna Silvia Rubțov. Disciplinele amintite formează trunchiul profesiei, dar nu sunt neglijate asemenea discipline ca, de exemplu, „Filozofia”. Studenții au subliniat lecțiile interesante, predate aici de dl Gheorghe Slabu, filozofia formându-le o gândire mai largă și cultura generală, cultura vorbirii, a comunicării în genere, trăsătură foarte necesară, mai ales acum, cu stabilizarea economiei de piață.

calitatea serviciilor prestate.

Nota medie a grupei este bună – „8”, iar în vocabularul didactic de aici nu există cuvântul „restanțier”. Se întâmplă, desigur, și greutăți la însușirea materiei, dar imediat intră în acțiune întrajutorarea: cine percepe mai bine, îl ajută pe coleg să pătrundă și el.

Tanea Costiuc este rusoaică de naționalitate, dar să vedeți ce limbă română corectă vorbește ea acum. Și totul se datorează atmosferei colegiale de susținere reciprocă din grupă. Tanea audiază cursurile fără a avea dificultăți de înțelegere a materiei, inclusiv a terminologiei profesionale. Tanea răspunde foarte bine la lecții în limba română, deci se formează ca specialist fără nici un impediment. Acesta ar fi un exemplu elocvent de solidaritate studențească, iar, în plus, și cu substrat politic de bună colaborare interetnică.

Studenții grupei au subliniat neapărat și rolul educativ al îndrumătorului de grupă, lectorul dl Vasile Tărărță.

De altfel și acum, la anul III, când dl Tărărță nu mai are sarcina de îndrumare, totuna ține con-

Studenta Tatiana Macovei este un fel de lider al grupului de fete locuitoare în cămin. Ea recunoaște că influențează asupra întregului grup, această influență vizând anumite reguli de comportament într-un cămin. Se formează astfel o atmosferă de coagulare sufletească a grupului, or asta înviorează viața studențească, inclusiv studiile.

Studenta Ludmila Ciobanu a vorbit despre manifestarea denumită „Ecuator”, care simbolizează mijlocul anilor de studenție. Participă numai studenții anului III din UTM și colegele din grupă vor fi active aici. Studenta spune că grupa se dezvoltă nu numai în cadrul studiilor proprii-zise, ci și în cursul diferitelor distracții fie mai oficiale, fie mai intime. În aceste contexte, studenții învață a comunica, a glumi, își formează cultura relațiilor om – om, dintre băieți și fete.

S-au arătat a fi active în convorbire și studentele Natalia Andrușenco, Aculina Mocanu, Svetlana Ciolacu, Tatiana Bârcă ș. a.

Cor. „Mes. Univ.”

Consacrată Marelui Domnitor

Catedra de Științe Socio-umane în colaborare cu Biblioteca UTM a organizat la finele lui mai a.c. conferința științifică studențească „Personalitatea lui Ștefan cel Mare și Sfânt”. Programul a cuprins: prezentarea cărții „Ștefan cel Mare” a lectorului Vasile Vasilos, dr. în istorie; rapoartele studenților; o expoziție de carte la temă.

În cadrul concursului la temă au fost premiate rapoartele studenților **Cristina Cozma, Roman Golub și Victor Ciobanu**, toți de la FTMA.

Dl **Mihai Braga**, șeful Catedrei Științe socio-umane, a subliniat activismul tuturor participanților și, drept stimulent, în toamnă ei vor întreprinde o excursie la locurile legate de marea personalitate a lui Ștefan cel Mare și Sfânt: Botoșani, Iași, Suceava și Putna.

Moderatoare din parte Bibliotecii UTM au fost dna **Tatiana Simon** și dna **Georgeta Ghenghea**.

Au asistat și profesori și studenți de la FIMM. (D. V.)

Cu cinste și demnitate de-a pururi

„În ziua de 2 iulie 1504 Ștefan Vodă cel Mare se stingea de o moarte blândă la Suceava, în desăvârșita pace măreață ce se boltea asupra întregii țări pe stâlpii puternici ai biruințelor sale”

(N.Iorga)

Un om între oameni, cum rar s-a plămădit – glăsuiau cronicarii. Cel Mare, cel Sfânt, cel Bun – murmurau popoarele. Unii i-au închinat ode, alții i-au lăudat în versuri și proză. Iar acum, la 500 ani de la plecarea la Domnul a Voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt, susținător și promotor al culturii, care a luptat pentru unirea popoarelor din Europa de Sud-Est sub semnul creștinătății, i-au închinat și un an – „Anul Ștefan cel Mare și Sfânt”.

E un eveniment deosebit, remarcat și la Biblioteca UTM, prin organizarea la 19 mai 2004 a unui simpozion cu genericul „Un simbol peste veacuri – Ștefan cel Mare și Sfânt”. Simpozionul s-a petrecut în sala de lectură a filialei Bibliotecii FCIM.

Invitați speciali au fost: **Pavel Balmuș** – cercetător literar al Centrului de hașdeologie, **Vlad Zbârciog** – scriitor, vice-director al muzeului literaturii române „M. Kogălniceanu”, **Gheorghe Ciocoi** – poet, scriitor.

În prima parte a simpozionului au dat citire referatelor studenții Facultății CIM, specialitatea ILMA: **Rusu N.**, gr. ILMA-024 „Arborele genealogic al marelui domnitor”; **Secerî S.**, gr. ILMA-005 „Mariile lui Ștefan cel Mare”; **Cibotar M.**, gr. ILMA-015 „Statuia Domnitorului – o icoană”; **Raznovan L.**, gr. ILMA-024 „Ștefan Vodă – apărător de țară și ctitor de lăcașuri sfinte”; **Pazurati C.**,

gr. ILMA-024 „Testamentul lui Ștefan cel Mare”. Referatele au fost apreciate de către invitați și aplaudate de audiență, din care au făcut parte studenți, profesori și bibliotecari.

Partea a doua a simpozionului a început cu discursul dlui P. Balmuș, care a vorbit despre vestita familie Hașdeu și scrierile lor, unde a fost redată viața lui Ștefan cel Mare și a familiei sale.

Dl V.Zbârciog a mulțumit studenților pentru referate, menționând faptul, că au depus multă stăruință pentru a reda marea personalitate a voievodului și contribuția la răspândirea credinței creștine. A fost prezentată cartea sa „Ștefan cel Mare și Sfânt” editată recent. A vorbit despre faptele lui Ștefan cel Mare, făcute în numele Domnului și despre calitățile ce le-a avut ca mare comandant de oști, cărmuitor înțelept, rămas în memoria poporului ca ocrotitor al Bisericii și culturii, înălțând cele mai multe lăcașuri de rugăciune dintre toți domnitorii țării Moldovei. Fiind diplomat, Ștefan a dovedit multă clarviziune, îndreptându-se spre alianța cu puterile antiotomane și manevrând printre vecinii puternici.

Dl Gh.Ciocoi a vorbit despre marele voievod, pe care trebuie să-l cinstim, să-l pomenim ca pe cel mai viteaz fiu al țării, care a apărat cu demnitate Moldova. A recitat poeziile sale și cele scrise de M.Eminescu, dedicate celui care a fost Ștefan cel Mare.

Această întrunire a fost un omagiu pentru cel ce i-a unit pe toți: prin îndrăzneală, prin geniul politic și mai ales prin tărie. Tăria de a sta neclintit în fața sorții și de a lupta în numele unui Dumnezeu al străbunilor pentru o țară a urmașilor noștri, în veacul vecilor...

Carpenco O., șef oficiu „Beletristică”

Cum se scrie un eseu?

La această întrebare, formulată în titlu, a încercat să răspundă practic dra **Aliona Niță**, inginer în cadrul Departamentului de Informatizare al UTM și dl **Leonid Busuioc**, redactor-șef al gazetei UTM „Mesager Universitar”. Cazul s-a întâmplat nu demult, în sala Senatului UTM, unde au dorit să vină studenții care vor participa la diferite concursuri inițiate de Fundația „Soros”, unde una dintre condiții prevede și scrierea unui eseu pe o temă dată.

Studenții UTM sunt „tehnicști”, să spunem așa, se simt oarecum frustrați la „eseu”, față de „umanitarii” de la alte universități. Însă în dialogul desfășurat s-a văzut că nu e tocmai așa: dacă ai logică (dar tehnica e bazată pe logică), găsești apoi și cuvinte, noțiuni, gândire. E drept că un curs de „comunicare” este necesar și iată că pe la unele facultăți ale UTM el deja se predă. Vom ști deci mai bine și mai bine să vorbim oral, și în scris, inclusiv să compunem eseuri.

Cor. „Mes. Univ.”

CUC - joc intelectual studențesc

Pe 6 mai a.c. în Aula Magna de la FCIM s-a desfășurat ședința Clubului CUC (Ce? Unde? Când?). Întrecere între echipele FCIM și FTMA. Locul I – FCIM.

CUC este un joc intelectual, animat la UTM de studenții FCIM, în special de moderatorul **Andrei Coval** și a prietenilor săi **Anatol Golovco**, **Olga Guțu** ș. a. Să adăugăm că dna **Olga Teaci**, lector la Filiera Francofonă FCIM, precum și dl **Mihai Braga**, șeful Catedrei Științe Socio-umane, sunt susținători și inspiratori ai fenomenului respectiv.

Timp de doi ani aici au fost pregătite 3 echipe CUC ale UTM, care au participat și la concursuri republicane. E bine să arătăm aici componența echipelor combinate. FCIM: **Viorel Chihai**, **Alexandru Ursachi**, **Simion Medvedi**, **Eugen Guzun**, **Alexandru Lazarev**, **Sergiu Turcan**; FTMA: **Victor Ciobanu**, **Ina Pușcaș**, **Adrian Mițu**, **Sergiu Moraru**,

Zinaida Melega, **Alexandra Ceban**.

Autorii întrebărilor, de altfel, destul de ingenioase, sunt **Oleg Guvir** și **Ion Lungu**.

Ingeniozii membri ai ambelor echipe au beneficiat de câte un card de reducere „Euro-26” și de bilete pentru o seară la discoteca „BIAX”.

Cupa UTM

La 20 mai a.c. au avut loc întrecerile pentru „Cupa UTM – CUC”. Au participat simultan 8 echipe: „Stigmata” și „Getica” – FCIM, „Avonta” – FTMA, „Conet” – FRT; „Aventura” – FIU, „Mecanica” – FIMM; „Capriciu” – FIMCM; „Energetica” – FE.

Competițiile s-au desfășurat în câteva etape, prin metoda eliminării. În finală s-au întrecut 3 echipe. Locurile I și II au revenit celor două echipe de la FCIM, iar locul III – echipei „Avonta” de la

FTMA.

Au asistat studenți, profesori, decani și prodecani, precum și prorectorul, dl **Dumitru Ungureanu**. Toți au fost atrași de ingenioasa distracție, participând și ei cu câte o remarcă sau un răspuns.

Grigore Spănu, vicepreședinte al Comitetului sindical studenți, a premiat cele mai bune echipe, iar **Dumitru Ungureanu** a înmănat Cupa UTM echipei „Getica”, FCIM. Drept campion a fost nominalizat **Sergiu Dudnic** de la „Getica”. Cu titlul „Cel mai bun jucător din sală” au fost menționați 3 studenți: **Ina Pușcaș** (FTMA), **Artur Hmeli** (FRT) și **Vitalie Melocinoci** (FE).

Sponsorizările au parvenit în majoritate de la Sindicatul studențesc.

CUC este un joc intelectual ce extinde aria de cultură a studentului și trebuie susținut la UTM. (D. V.)

Centru internațional de antreprenoriat pentru studenți

Gazeta noastră a publicat în numerele trecute materiale privind pregătirea antreprenorială a studenților de la Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică (vezi, de exemplu, „Mesager Universitar” din noiembrie 2003). Era vorba despre proiectul Fundației Soros - Moldova în comun cu UTM denumit „Centrul educațional de antreprenoriat”. Se urmărea scopul de a-i învăța pe studenți cum să-și deschidă o afacere (un

sunt opționale și, prin urmare, studenții-cursanți le pot frecventa numai după orele obligatorii la specialitate de pe orarul zilnic al facultății.

Pentru informare, dăm în continuare câteva denumiri din lista modulelor ce se predau la acest Centru:

- „Cum se înființează o firmă particulară”,
- „Bazele legislative pentru businessul mic și mediu”,

business), cum să o dezvolte. Lucru foarte util pentru viitorii ingineri – a ști și materia businessului propriu.

Se vede că studenții au prins gust pentru o asemenea supraetajare a pregătirii lor: inginer + businessman. Și iată că acum la FCIM se află în derulare un al doilea proiect, denumit „Centrul educațional de antreprenoriat”, finanțat de Fundația americană „Eurasia” cu 33.423 dolari SUA și cofinanțat de UTM prin închirierea spațiilor didactice, antrenarea cadrelor didactice etc.

Proiectul a demarat în octombrie 2003 și durează 15 luni (până în 31 decembrie 2004). Cine învață? Studenți de la toate facultățile UTM – 123 în total. Deci viitorii ingineri, pe lângă specialitatea propriu-zisă, vor obține dexterități de ordin managerial și juridic pentru a deschide o afacere proprie (în primul rând, se subînțelege „întreprindere mică sau mijlocie”). Cursurile la acest Centru

- „Noțiuni despre evidența contabilă”,
- „Gestionarea resurselor umane”,
- „Proprietatea intelectuală”,
- „Managementul calității” etc.

Director al Centrului Internațional de Antreprenoriat este dl **Ion Tighineanu**, prorector UTM, prof. univ., dr. hab., coordonator de proiect este dl **Rafael Ciloci**, conf. dr., FTMIA; manageri ai proiectului sunt dnii **Victor Șontea**, prof. univ., dr., șeful Catedrei „Microelectronică și Dispozitive cu Semiconductori”, **Vasile Grama**, conf. dr., **Irina Cojocaru** – secretar.

Viitorii ingineri, cunosători acum și ai multelor „taine” ale businessului au toate șansele să devină după absolvirea facultății activi agenți economici ai economiei de piață, iar prin ei, desigur, Moldova are șanse de a prospera sub aspect economic și cultural.

Cor. „Mes. Univ.”

Studenții amenajează teritoriul

În primăvară, se știe, toată lumea face curat prin curți, prin sate, orașe, cum se spune, amenajează teritoriul. Fotografii redacției „Mesager Universitar” a surprins la această treabă bună patru studenți – cu toții de la FTMIA, anul I. Întindeau sârma, pentru ca alți studenți care nu prea „văd” pe unde calcă să nu bătătoarească terenul abia săpat.

Iată-i deci pe cei patru studenți locatari ai căminului nr. 12, legând fluturași de sârmă pentru „cei ce nu prea observă drumul”: **Natalia Caverdeaga**, **Sergiu Lungu**, **Oleg Plopa**, **Ion Tutuescu**.

Un bun exemplu de muncă oferă anul I chiar și pentru unii din anii II, III și IV. Nu-i așa?

UTM-iștii la terminologie

UTM-iștii au demonstrat frumoase cunoștințe la „Concursul de terminologie științifică și tehnică pentru studenți”, ediția a II-a.

Evenimentul s-a produs pe 26 aprilie a.c., în incinta Centrului Național de Terminologie, sub supravegherea și aprecierea unui juriu prestigios, constituit din oameni de știință, specialiști în materie.

Astăzi pregătirea specialiștilor de orice profil cere imperios și cunoașterea terminologiilor de domeniu. Este esențial ca viitorii specialiști să se poată orienta în fluxul de informație, să știe cum să-și promoveze progresele, iar aceasta implică formarea expresiei orale, scrise, redactarea textelor de diferite tipologii, gestiunea informației, în care terminologia și resursele lingvistice ocupă un loc central.

Deja de doi ani Centrul Național de Terminologie organizează „Concursul de terminologie științifică și tehnică pentru studenți”.

Ediția actuală a concursului a constat din două probe: elaborarea fișelor terminologice și traducerea în limba română a unui text specializat. Participanții au primit câte o listă de termeni din domeniul solicitat și un text extras din lucrări de specialitate. Pentru realizarea

probelor studenții au studiat diverse surse lexicografice, obținând anumite aptitudini de cercetare terminologică și de traducere și redactare a textelor specializate.

Premiul I a fost conferit studentului **Ion Păduraru** de la Facultatea de Energetică. Studenții **Alexandru Burghilă**, **Victor Pasincovschi** și **Andrei Cebotaru** – cu toții de la FIMCM, au obținut diplome cu mențiune. Studenții **Roman Voinu**, **Grigore Gangan**, **Diana Oprea** – cu toții de la FE, precum și **Elena Costache** de la FIMM au obținut diplome de participare. Diferite distincții au obținut și patru studenți de la ASEM, un singur student de la USM și alții doi – de la ULIM.

Precum se vede, studenții de la UTM s-au arătat a fi cei mai mulți distinși, de altfel ca și la ediția întâia din anul trecut a concursului. Iar dacă evidențiem numărul foarte redus de universități care au participat, putem conchide că la UTM se face carte nu numai inginerescă, dar și... terminologică.

Eugenia CHIOSA,
secretar științific al Centrului
Național de Terminologie

Salut, Antonina!

Dra Antonina Bugete, studentă la anul V, specialitatea „Inginerie și Management în Transport”, acum va avea și o specialitate militară – „Infanterie moto”, cu gradul de sergent. A făcut militărie în lege la Catedra Militară a UTM – 18 săptămâni, cu depunerea jurământului în final. Alături de băieți. Cu aceleași exigențe militare, nobile exigențe – pregătirea pentru apărarea Patriei.

La depunerea jurământului printre cei cca. o sută de studenți, absolvenți-sergenți - prima promoția ai cursurilor la Catedra Militară a UTM se află și o fată, o singură fată – Antonina Bugete.

Bravo, îi vom spune. Bravo!
Salut, Antonina Bugete!

Universiada-2004

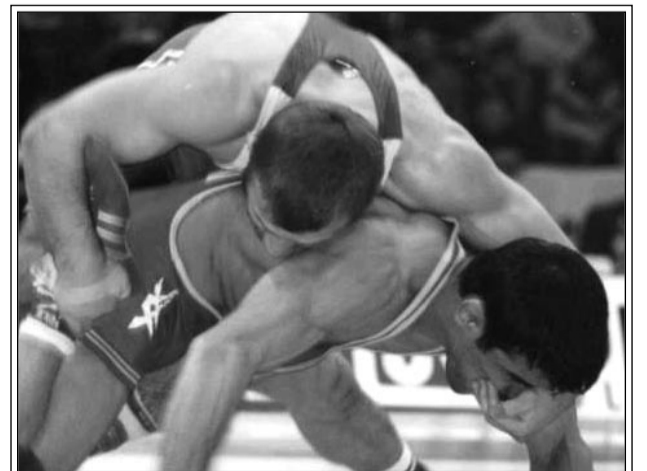
Luptătorii UTM - performanțe

Campionatul universitar al RM la lupte libere s-a desfășurat pe 3 mai a.c. în incinta Clubului republican sportiv „Olimpia”.

La campionat au participat 10 universități, cele mai puternice dintre care s-au dovedit a fi UTM, USM, ASEM, INEFS.

Despre succesul obținut la „Universiada-2004” relatează dl **Valentin Gangan**, conf. univ., antrenorul echipei:

- Anul acesta ne putem lăuda cu locul III. Este o performanță pentru UTM, deoarece în anii precedenți UTM atingea doar locul IV. Succesul nostru se datorează luptătorilor-studenți: **Anatolie Meteoglo**, FRT – locul I (categoria 50 kg), **Nicolae Monostirlă**, FE – locul II (96 kg), **Oleg Samanatii**, FE – locul III (55 kg). Succesele generale al echipei UTM au fost sporite și de ceilalți 7 luptători-studenți, printre care amintim: **Vasile Șendrea**, FE (60kg), **Petru Zaporojan**, FUA (84 kg), **Vitalie Mociu**, FTMIA (74 kg) – cu toții plasându-se pe locul IV.

Alexandru CARAMAN,
student FRT

Catedra "Ecotehnie, Management Ecologic și Ingineria Apelor UNESCO/Cousteau"

I. Informații generale

Catedra își are începuturile din momentul primei admiteri la specialitatea „Alimentări cu apă și canalizări”, efectuată în 1971. În 1972 a fost înființată Catedra „Inginerie sanitară” în cadrul noii Facultăți de Urbanism și Arhitectură, primul șef al acesteia fiind dr. ing. **Dumitru Ungureanu**. În 1974 se formează Catedra „Alimentări cu apă și canalizări”. Ea asigură ciclul de discipline de profil pentru două facultăți: Urbanism și Arhitectură și Construcții Industriale și Civile.

În 1997 la catedră se deschide o nouă specialitate – „Inginerie și Management în Protecția Mediului”.

În mai 1998, potrivit acordului încheiat între UTM și UNESCO, catedra își schimbă denumirea în „Ecotehnie și Ingineria Apelor UNESCO/Cousteau”, iar în anul 2000 – în „Ecotehnie, Management Ecologic și Ingineria Apelor UNESCO/Cousteau”.

Catedra pregătește specialiști-ingineri constructori la specialitatea „Gospodărirea și protecția apelor”, în domeniul construcțiilor „Sisteme de alimentare cu apă și canalizări” și ingineri manageri la specialitatea „Inginerie, Management în Protecția Mediului” în domeniul exploatarea sistemelor de protecție a mediului ambiant.

Absolvenții activează în institute de proiectări și birouri pentru proiectarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, în organizații de construcții și exploatarea acestor sisteme, și de cercetări științifice.

Până în prezent catedra a pregătit 1173 de specialiști cu calificarea ingineri-constructori în domeniul alimentării cu apă și canalizării (862 - la secția de zi și 311 - la secția fără frecvență). Din 2001 catedra pregătește specialiști în domeniul cu termen redus cu opțiunea „Exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare”.

În anul 2002 au absolvit prima promoție (9 persoane). În același an au absolvit 52 de persoane cu calificarea inginer-manager la specialitatea „Inginerie și Management în Protecția Mediului”.

Pe parcursul anilor catedra a fost condusă de mai mulți specialiști în domeniu:

1972-1984 – Dumitru Ungureanu, actualmente prorector al UTM,

1984-1995, 1998-2000 – Ion Vișnevschi,

1995-1997 – Constantin Bogdan,

2000 până în prezent – Sergiu Calos.

La catedră au colaborat specialiști în domeniu:

I. Vișnevschi, 1972-2000, doctor în științe tehnice, lector superior, conferențiar.

I. Băciov, 1969-1986, doctor științe tehnice, conferențiar.

D.Parasca, din 1972, dr. în științe tehnice, cadru științific, lector superior, conferențiar

M. Medeanic, 1974-1977, lector superior

A. Vișnevschi, 1986-1987, lector superior

V. Neliubov, 1975-1979, doctor în științe tehnice, conferențiar

N. Radionova, 1974-1979, lector superior

L. Blajevici, 1974-1976, lector superior

S. Calos, din 1976, doctor în științe tehnice, asistent, lector superior, conferențiar

Ia. Bumbu, din 1997, doctor habilitat, profesor

I. Bumbu, din 1998, doctor habilitat, profesor

A.M. Contășel, 1990 lector superior

C. Bogdan, 1978-1998, doctor în științe tehnice, conferențiar

V. Șpac, 1975-1981, șef laborator

S. Terzi, 1972-1975, șef laborator

Ia. Liurca, din 1973, lector superior

I. Ioneț, din 1981, doctor în științe tehnice, conferențiar

II. Ganenco, din 1981, șef laborator

II. Țernă, din 1986, lector superior

I. Șaragov, din 1986 lector superior

A. Deaghilev, din 1986, doctor în științe tehnice, conferențiar

T. Colcina, 1973-1987, lector superior

I. Blându, din 1997, lector superior

D. Leu, din 1997, lector superior

N. Ciobanu, din 1999, lector superior

L. Balmuș, din 2002, lector superior

O.Briceag, din 2002, lector superior

Catedra colaborează cu Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, cu Asociația „Moldova Apă – Canal”, toate întreprinderile „Apă – Canal” din Moldova, are legături strânse cu catedrele de profil din România, Belarus, Ucraina, Rusia, Kazahstan.

Catedra este una din cele zece care participă la programul ecologic mondial „UNESCO

tehnologic al apei la întreprinderile prestatoare de servicii de alimentare cu apă și canalizare a R.Moldova – Calos S.

Colaboratorii catedrei au elaborat manuale, monografii, cicluri de prelegeri, indicații metodice pentru lucrări de laborator, lucrări practice, proiectări de an și de diplomă, stagii de practică, conspecte și articole în domeniul respectiv.

IV. Baza tehnico-materială

Catedra dispune de două laboratoare de hidraulică, un laborator pentru tratarea și epurarea apelor, pompe, o sală de expoziții permanentă cu genericul „Tehnologii noi în domeniul sistemelor de alimentare cu apă, canalizări și protecția mediului”.

În laboratoarele catedrei se efectuează următoarele lucrări și cercetări științifice.

III. Activitatea de cercetare științifică

Colaboratorii catedrei efectuează cercetări științifice în domeniul sistemelor de alimentare cu apă și canalizări, și ocrotirii mediului ambiant. Pe parcursul a 30 ani au fost efectuate cercetări științifice în domeniul epurării apelor uzate, surselor renovabile de energie, tratării deșeurilor lichide organice, tratării apelor de suprafață și subterane, caracteristicile hidraulice a pompelor, aducțiunilor și rețelelor de distribuție a apei, epurarea apelor uzate industriale de la industria de prelucrare a cărnii, fabricilor de conserve, complexelor de porcine, fabricilor de găini, rațe, industria ușoară, industria de vinificație etc. În total catedra a efectuat peste 100 de teme de investigații.

Actualmente colaboratorii catedrei activează la executarea următoarelor teme științifice:

1. „Raionarea biologică a bazinelor acvatice din Moldova” – Bumbu Iacob, Bumbu Ion.

2. „Ecologia ca știință fundamentală interdisciplinară de specializare” – Bumbu Iacob, Bumbu Ion, Ungureanu D.

3. „Audit tehnic la întreprinderile prestatoare de servicii în domeniul alimentării cu apă și canalizare” – Calos S.

4. „Calculul normativ a volumelor de apă tehnologică și a pierderilor de apă din sistemele de alimentare cu apă și de canalizare” – Calos S.

5. „Deșeurile menajere solide ca sursă de răspândire a parazitozelor în mediul urban” – Bumbu Ion, Zgardan E.

6. „Nămolurile de defecție de la fabricile de zahăr ca sursă de răspândire a nematozilor fitoparaziți” – Bumbu Ion

7. „Încărcătura parazită a nămolurilor de la stațiile de epurare a apelor uzate” – Bumbu Ion, Calos S.

8. „Tratarea apelor din bazinele acvatice subterane din Moldova” – Ungureanu D., Calos S.

– Cousteau Ecotehnie Programme” (UCEP) sub egida UNESCO. Catedra colaborează cu SUA la un proiect CRDF (Civilian Research and Development Foundation), United Nations Development Program (UNDP). Catedra participă la elaborarea Normativelor în Construcție a Moldovei și altor documente în domeniul sistemelor de alimentare cu apă și canalizare.

Colaboratorii catedrei sunt membri ai diferitelor comisii guvernamentale de expertiză.

Absolvenții catedrei în domeniul proiectării, construcției și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare: 22 de directori de întreprindere, 41 de directori tehnici, ingineri șefi, directori executivi la diferite firme, șefi de secție la ministere, printre care: directorul executiv al Asociației „Moldova Apă-Canal” – Iurie Nistor; director tehnic al SA „Apă-Canal Chișinău” Ion Junea; inginer șef Asociația „Apă-Canal Chișinău” – Raisa Cegan; șefi de întreprindere „Apă-Canal” D.Drahnea, P.Panuș, A.Iusumbeli, P.Civirjic, V.Ceban, V.Bolgari, C.Costov etc.

La catedră sunt angajați 7 absolvenți, doi din care sunt doctori în științe tehnice, conferențieri.

II. Activitatea didactico-metodică

La catedră au fost elaborate următoarele cursuri de prelegeri în baza cercetărilor proprii:

1. Alimentări cu apă a întreprinderilor industriale - Calos S, Ioneț I.

2. Captarea apei din surse de suprafață și subterane - Contașel A.

3. Managementul apelor uzate - Ungureanu D., Tobolcea V.

4. Пуск, наладка и эксплуатация водопроводных и канализационных очистных сооружений - Ungureanu D.

5. Protecția naturii cu bazele geochimiei ecologice, Chișinău 1997 - Bumbu Ia.

6. Educația ecologică a populației din Republica Moldova (vol.I, II, III) anii 1994, 95, 96 - Bumbu Ia.

7. Metodica elaborării normativelor de consum

- Instalația complexă pentru studierea:
 - ecuației lui Bernoulli;
 - coeficientului pierderilor de sarcină liniare;
 - coeficientului pierderilor de sarcină locale.
 - Instalația pentru studierea regimurilor de curgere.
 - Instalația pentru determinarea coeficientului de filtrare.
 - Instalația pentru determinarea coeficienților de scurgere.
 - Instalația pentru studierea repausului relativ.
 - Stand pentru studierea aparatelor de măsurare a presiunii, vitezelor și debitelor.
 - Instalația pentru măsurarea coeficientului de filtrații prin diguri și baraje.
 - Pompe centrifuge cu piston, cu pistonase, cu roți dințate, aparate de reglare și comandă pentru acționările hidraulice.
 - Instalația pentru măsurarea parametrilor pompei centrifuge.
 - Instalația pentru vizualizarea curenților.
 - Instalația „Încercări normale ale unei pompe dinamice (centrifuge).
 - Instalația „Pompe centrifuge montate în serie”.
 - Instalația „Pompe centrifuge montate în paralel”.
 - Instalația „Cavitația în pompe”.
 - Machete de pompe.
 - Instalația pentru vizualizarea în pompele centrifuge.
 - Studierea hidrodinamicii instalațiilor pentru epurare.
 - Studierea cineticii de sedimentare a materiilor în suspensie din apele uzate.
 - Determinarea constantelor cinetice ale proceselor biologice de epurare a apelor uzate în bazinele de aerare cu nămol activ.
 - Determinarea parametrilor procesului de epurare a apelor uzate prin flotare.
 - Tratarea nămolurilor prevenite în rezultatul epurării.
- Laboratoarele de tratare și epurare a apelor de la S.A. „Apă – Canal Chișinău” sunt puse la dispoziția studenților pentru a efectua lucrările de laborator la disciplinele respective.

Îndrumătorul de grupă

Fă-ți meseria cu dragoste

Întâlnirea cu îndrumătorul de grupă dna **Serafima Sorochin**, lector superior la Catedra Sisteme Optoelectronice, FRT, te predispuce involuntar la reflecții filozofice. Pentru că, într-adevăr, conștientizându-ți munca din punct de vedere filozofic, îi conferi un sens aparte, profund și atunci ea nu-ți mai pare o povară.

- Eu întotdeauna merg cu multă dragoste în grupa studențească, pentru că fiecare din acești copii este o personalitate cu un fond original de manifestări intelectuale. Numai sentimentul iubirii față de om te ajută să descoperi în el calitățile ascunse, să-l provoci la comunicare, la conlucrare, la manifestarea pleneră a ființei sale, - opinează dna Sorochin.

Frumoase și profunde cuvinte... Poate că mulți îndrumători de grupă ar putea să le spună, dar nu-i totuna să le spui și să le realizezi în fapte zilnice, căci zi de zi trebuie să-ți repeți pașii spre grupă, zi de zi trebuie să rostești aceleași îndemnuri pentru unii studenți ca ei să depună eforturi mai mari la studii; zi de zi trebuie să urmărești cum frecventează ei lecțiile, care sunt relațiile lor cu profesorii și între ei etc., etc. E o muncă migăloasă sau, cum spune dna Sorochin, „trebuie să calci de zeci de ori pe aceeași urmă”, pentru că așa e munca educativă, o muncă ce cere efort sufletec, dar și fizic, pe care o poți realiza cu sorți de izbândă doar dacă îți faci meseria cu dragoste.

Grupa dnei Sorochin, SOE-131, anul II, la început era destul de slăbuță în ceea ce privește aspectul pur de studii, ceea ce, din păcate, e prea caracteristic pentru grupele constituite în majoritate din absolvenții școlilor de la sate. Însă munca migăloasă depusă zilnic de îndrumătorul de grupă a reușit până la urmă să ridice nivelul reușitei, astfel că acum grupa se situează pe locul II la Catedra SOE, reușind să depășească fâgașul negativ al restanțelor. Astfel, munca educativă a îndrumătorului de grupă a demonstrat „pe viu” că are în vizor acest scop principal – rezultate bune la studii.

Dar în munca de educație primează totuși nu numai scopul studiilor – educația ca noțiune cuprinde o arie mult mai largă în formarea omului. Dna Serafima Sorochin caută să formeze la studenți și trăsături pozitive general-umane. Cum? Organizând, bunăoară, convorbiri pe teme educative mai generale în cadrul orelor educative. Aici se deschid sufletele, dialogul atinge coarde mai intime. Bunăoară: cum văd băieții și fetele relațiile lor reciproce? în ce constă frumosul și urâtul acestor relații? ce gusturi estetice au băieții și fetele? cum privesc ei legătura între generații? ce gânduri îi frământă cu privire la viitoarea profesie?

În același sens al dezvoltării multilaterale a studentului un rol aparte îl au și excursiile,

vizitarea teatrelor. Nu demult, de exemplu, dna Sorochin a organizat o excursie cu studenții SOE la Saharna. Să ne imaginăm cât efort depune un îndrumător de grupă la organizarea unei excursii: elaborarea traseului turistic, organizarea transportului, grija de a reduce cheltuielile, iar la reîntoarcere – desfășurarea unei discuții pe marginea celor văzute...

Un fond educativ foarte larg îl oferă și vizitarea teatrelor. Însăși prezența îndrumătorului de grupă între studenți în sala de teatru este un bun stimu-

lent educativ, impune studenții cu mai mult interes să absoarbă contextul piesei. Orice piesă prezintă în sine un episod din viață. urmăruindu-l cum se produce pe scenă, judeci despre faptul cum ai proceda tu însuși în situația dată. Iar revenind apoi în auditoriu, în discuții studenții află și opiniile colegilor lor privind cele vizionate. În felul acesta, ei își dezvoltă gândirea, simțirea, viziunea asupra vieții. Dar, cum a recunoscut însăși dna Sorochin, și ea ca profesor are mereu ce învăța din asemenea frământări.

Despre multe aspecte educative prețioase în grupa studențească ne-a relatat dna Sorochin. Aceasta dovedește că ea își îmbogățește mereu arsenalul experienței pedagogice.

Dna Sorochin are un mare stagiul pedagogic – de circa 30 de ani, inclusiv 5 ani – în cadrul UTM. Dar, cred, nu doar numărul anilor contează în succesul muncii pedagogice. Trebuie să umpli cu mult conținut acești ani, cam așa cum neobosita albină adună mierea în fagure – picătură cu picătură. Iar aceasta înseamnă că trebuie să ai o nemărginită dragoste față de profesie. Doar profesia e destinul tău. În acest sens dna Serafima Sorochin își clădește cu sârguință un destin frumos.

Marina ROMANCIUC

Panourile din blocul nr. 3

Opt panouri bine gândite, minuțios elaborate și cu bun gust estetic aranjate te întâmpină la intrarea în holul blocului nr. 3 din campusul UTM “Râșcani” și te îmbie să le studiezi neapărat mai îndeapro-

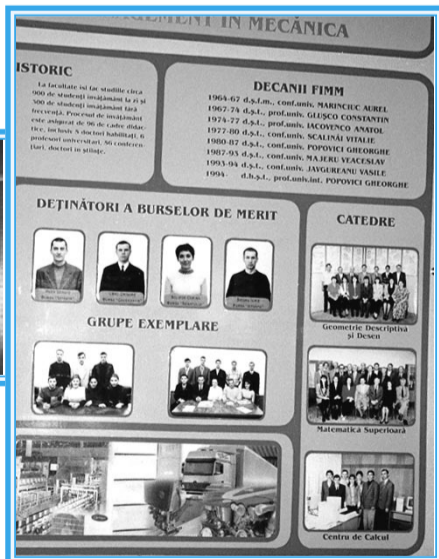

pe. Aceste panouri ale Facultății de Inginerie și Management în Mecanică (FIMM) au fost pînă nu demult un unicat pentru UTM.

Citim panoul general: “Scurt istoric”, apoi “Decanii” – nume cunoscute de la primul – dl **Aurel Marinciuc** (1964 – 1967) până în prezent cu dl **Gheorghe Popovici**. Mai apoi fotografiile celor cinci catedre, fotografiile ale grupelor exemplare de studenți...

Urmează panourile pe specialități: “Inginerie și management în transport”, “Mașini și instalații frigorifice” etc. Sunt șapte la număr.

Unele panouri te informează – “Destinația specialistului”, “Disciplinele de bază”, “Întreprinderile din domeniu”. Altele îți oferă un plus de informații cu “Absolvenții remarcabili”, cum ar fi, bunăoară, “V. Tarlev – Prim-ministru al Republicii

Moldova”...

Altfel zis, încă din hol facultatea, prin aceste panouri de reclamă deșteaptă, echilibrată, concisă, își descoperă personalitatea multispectuală.

- Nu se face ușor așa ceva, îmi spuneau satisfacți totuși de rezultat, dnii **Gheorghe Popovici**, decanul, și **Mircea Bernic**, prodecanul...

Ceea ce-i frumos și util cere trudă, zburcium. Însă ai satisfacția unui lucru bun.

Cor. “Mes. Univ.”

Aniversări

Mesajul Rectoratului Universității Tehnice a Moldovei adresat dlui conf. univ. dr., șef Catedră Matematică, șef Serviciu de personal IZMAN Mihail cu ocazia împlinirii a 70 de ani din ziua nașterii

Onorate dle profesor,

Colectivul UTM, cu deosebită stimă și respect, Vă acordă sincere și cordiale felicitări cu ocazia frumosului Jubileu, dorindu-Vă sănătate și mari realizări profesionale în continuare.

Mult stimate Dle profesor, Vă cunoaștem practic de o jumătate de veac. Ați stat la baza fondării Universității Tehnice; sunteți unul din inițiatorii olimpiadelor de matematică din republică; cu aportul Dvs au fost pregătiți mii de ingineri, care astăzi participă activ în viața socială; ați contribuit activ la formarea potențialului intelectual tehnic, care este bogăția cea mai valoroasă a țării.

Vă cunoaștem energia, bunăvoința, marea disponibilitate sufletească pe care o manifestați față de studenți, colegi și prieteni.

Vă cunoaștem profesionalismul și dragostea de muncă pe care le implementați cu răbdare colegilor și subalternilor.

Vă cunoaștem zămbetul plin de bunătate pe care dorim să-l contemplăm încă mulți, mulți ani.

Pentru comunitatea de profesori, colegi, discipoli, studenți și prieteni Jubileul dvs este o

ocazie să Vă mărturisim încă odată toată dragostea și respectul nostru, recunoștința față de tot ce ați făcut pentru noi, pentru universitate, pentru societate.

Vă dorim sănătate, liniște sufletească și multe bucurii de la cei apropiați și dragi.

Să ne fiți mereu tânăr ca în prezent și încă mulți ani să împărțiți cu noi tot binele și greul vieții universitare.

**Cu profund respect,
I.Bostan,**

Securitatea vitalității – cauză comună a administrației UTM

Securitatea vitalității presupune un spectru larg de acțiuni și măsuri de caracter de protecție a mediului ambiant, protecția populației în situațiile excepționale, condiționate de calamitățile naturale sau catastrofele tehnogenice, instruire, însușire conștiincioasă și respectare cu strictețe în activitatea cotidiană a normelor și regulilor de protecție a muncii.

În ultimii ani administrația UTM acordă o atenție deosebită sporirii nivelului de securitate a muncii, organizării serviciilor, echipelor și instruirii în domeniul protecției civile. În anul 2003 a fost organizată instruirea întregului personal al UTM în domeniul protecției muncii prin organizarea a trei centre de instruire cu verificarea ulterioară a cunoștințelor. În timpul apropiat se vor desfășura activitățile de instruire în domeniul protecției civile a formațiilor specializate și a angajaților universității.

Contractul colectiv de muncă al UTM prevede un șir de înlesniri pentru angajații care prestează lucrări și servicii în condiții nocive de muncă: asigurarea cu echipament de protecție și vestimentație specială, asigurarea gratuită cu lapte, suplimente la salariu. Din mijloacele prevăzute pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă s-au procurat truse de prim ajutor medical pentru toate subdiviziunile. Periodic, din inițiativa administrației UTM și a Comitetului sindical se efectuează controale ale stării securității muncii.

Din partea angajaților se cere însușirea cât mai profundă a regulilor de securitate și respectarea cu strictețe a acestora. Șefii de subdiviziuni trebuie să elaboreze și să plaseze la loc vizibil instrucțiunile de PM, să efectueze la timp instruc-

taje de PM cu consemnarea acestora în registrele de evidență.

Locurile cu pericol sporit de accidentare trebuie să fie marcate cu semne de securitate sau inscripții de avertizare, inclusiv toate aparatele și utilajele care se află permanent sau periodic sub tensiune.

În vederea îmbunătățirii condițiilor de muncă și sporirii gradului de securitate, administrația UTM anunță un concurs între subdiviziunile UTM cu genericul „Securitatea activității cotidiene – mai presus de toate”. Rezultatele concursului se vor anunța în luna septembrie după

controlul gradului de pregătire a subdiviziunilor către noul an de studiu. Cele mai bune subdiviziuni (facultăți, catedre, laboratoare) vor fi menționate cu diplome de onoare și premii bănești.

Îndemnăm toți conducătorii de subdiviziuni și angajații să se încadreze în activitatea de îmbunătățire a condițiilor de muncă, sporirea securității acestora, reducerea la minim a accidentelor de muncă și a afecțiunilor profesionale.

Administrația, Comitetul sindical, Serviciul de protecție a muncii, UTM

Editor: UTM
(Tel.: 32-55-01)
Materialele le puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa:
E-mail: mesager@adm.utm.md

Redactor-șef: Leonid BUSUIOC
Reporter: Marina ROMANCIUC
Fotograf: Dorian SARANCIUC

Tiparul: PRAG 3 **Comanda:**
Tiraj: 2000 ex.